

Poselství Svatého otce ke Světovému dni misii 2022

„Budete mými svědky“ (Sk 1,8)

Milé sestry, milí bratři,

tato slova pronesl zmrtvýchvstalý Ježíš ke svým učedníkům těsně před svým nanebevstoupením, jak líčí Skutky apoštolů: „Ale až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc a budete mými svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku a Samařsku, ano až na konec země“ (Sk 1,8). Právě tato slova jsou tématem Světového dne misii v roce 2022, který nám jako vždy pobízí, abychom žili tento misijní rozměr vlastní církvi. V letošním roce je pro nás tento den příležitostí, abychom si připomněli několik významných výročí pro život církve a její poslání. Je to 400. výročí založení Kongregace *de Propaganda Fide* (dnes nese název Kongregace pro evangelizaci národů) a 200. výročí Díla šíření víry, které spolu s Dílem dětí a Dílem sv. Petra apoštola bylo před sto lety uznáno za dílo „papežské“.

Zastavme se u tří klíčových výpovědí, které vyjadřují tři základní pilíře života a poslání učedníků: „Budete mými svědky“, „až na konec země“ a „dostanete moc Ducha Svatého“.

1. „Budete mými svědky“ – Všichni křesťané jsou povoláni, aby svědčili o Kristu

Tato výpověď tvoří střed a jádro učení, které Ježíš předává učedníkům, když je posílá do světa. Všichni učedníci se mají stát Ježíšovými svědky díky milosti Ducha Svatého, kterou obdrží. Budou jimi ustanoveni skrze milost, ať půjdou kamkoli, ať budou kdekoli. Kristus je první, kdo byl poslán jako Otcův misionář (srov. Jan 20,21) a jako

takový je jeho „svědek hodný víry“ (srov. Zj 1,5). Stejně tak je povolán každý křesťan, aby svědčil o Kristu. Církev, společenství Kristových učedníků, nemá jiné poslání než hlásat světu evangelium, vydávat svědectví Kristu. Identitou církve je evangelizace.

Když se společně znovu do hloubky zamyslíme nad textem, najdeme několik stále aktuálních aspektů poslání, kterým Kristus pověřil své učedníky: „Budete mými svědky.“ Množné číslo klade důraz na *komunitní a církevní povahu* misijního povolání učedníků. Každý pokřtěný je povolán k misii v církvi a je poslaný církví. Misie je proto společnou, nikoli individuální záležitostí, probíhá ve spojení se společenstvím církve, nikoli z vlastní iniciativy. Pokud z určitých velice specifických okolností vykonává evangelizační poslání sám, má a musí tak činit vždy ve spojení s církví, která ho vyslala. Jak učí sv. Pavel VI. apoštolské exhortaci *Evangelii nuntiandi*, která je mi tak blízká: „Evangelizace není nikdy pro nikoho jen osobní, izolovanou činností, naopak, je to činnost hluboce církevní. Jestliže tedy i ten úplně neznámý hlasatel evangelia, katecheta nebo duchovní pastýř káže radostnou zvěst, třeba i na tom nejodlehlejších místě, jestliže tam shromáždí svou malou obec nebo udílí svátosti, i kdyby tam byl jen on sám, i v takovém případě je zcela jistě jeho činnost svázána s evangelizační činností celé církve, a to nejen institucionálními pouty, nýbrž i neviditelnými svazky, jež koření v Boží milosti.¹ Ne náhodou posílá Ježíš své učedníky ve dvojicích; svědectví křesťanů o Kristu má především komunitární charakter. Proto je velice důležitá přítomnost komunity, byť malé, která misii provádí.

Učedníci jsou vyzýváni, aby prožívali svůj *osobní život v misijním duchu*: Ježíš je poslal do světa nejen proto, aby *se misii věnovali*, ale především aby *byli misii*, kterou jim Pán svěřil. Aby nejen vydávali svědectví, ale především aby *byli* Kristovými svědky. Jak říká apoštol Pavel velice působivými slovy: „Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle“ (2 Kor 4,10). Podstatou misie je svědčit o Kristu, tedy o jeho životě, utrpení, smrti a zmrtvýchvstání z lásky k Otci a k lidstvu. Není náhodou, že apoštolové hledali náhradníka za Jidáše mezi těmi, kdo byli svědky Pánova zmrtvýchvstání (srov. Sk 1,22). Musíme svědčit o Kristu, a to zmrtvýchvstalém, a o jeho životě se máme podělit s ostatními. Kristovi misionáři nejsou poslání proto, aby hlásali sebe, aby ukázali své přesvědčivé vlastnosti a schopnosti nebo manažerské vlohy. Naopak, mají tu velikou čest přinášet Krista slovem i skutkem, zvěstovat všem radostnou zvěst o jeho spáse s radostí a upřímností jako první apoštolové.

Ve své podstatě je proto skutečným svědkem „mučedník“, ten, kdo dává pro Krista život, odpovídá na dar, kterým Kristus daroval sebe sama. „Základní motivací k evangelizaci je Ježíšova láska, kterou jsme přijali, zkušenost, že jsme byli spaseni, jež nás vede k tomu, abychom ho milovali stále více.“² Nakonec, co se týče křesťanského svědectví, zůstávají stále v platnosti slova sv. Pavla VI.: „Dnešní člověk raději naslouchá svědkům, kteří něco dokazují činy, než učitelům, kteří to vykládají slovy, a učitelům naslouchá jen tehdy, jsou-li zároveň i svědky.“³ Pro předávání víry je

1 Pavel VI., apoštol. exhortace *Evangelii nuntiandi*, č. 60, Praha, Zvon 1990.

2 František, apoštol. exhortace *Evangelii gaudium*, č. 264, Praha, Paulínky 2014.

3 *Evangelii nuntiandi*, č. 41.

tedy zásadní, aby křesťané svědčili o evangeliu svým životem. Na straně druhé je stále nezbytná úloha zvěstovat Krista a jeho poselství. Svatý Pavel VI. pokračuje totiž takto: „Ano, toto slovní hlásání radostného poselství je vždy nepostradatelné. (...) Slovo zůstává stále aktuální, zejména je-li nositelem Boží moci. A proto zůstává aktuální i výrok svatého Pavla: ‚Víra je... z hlásání.‘ Je to právě slovo, jež přivádí k víře ty, kdo je slyší.“⁴

Při evangelizaci jde příklad křesťanského života a zvěstování Krista ruku v ruce. Jedno slouží druhému. Jsou to dvě plíce, jimiž dýchá každé společenství, které chce být misijní. Toto úplné, věrné a radostné svědectví o Kristu bude zajisté přitažlivou silou pro růst církve i ve třetím tisíciletí. Proto vybízím všechny, aby s odvahou, upřímností a *parresii* prvních křesťanů vydávali slovem a skutkem svědectví o Kristu ve všech oblastech života.

2. „Až na konec země“ – evangelizační poslání je univerzální a stále aktuální

Když se zmrtvýchvstalý Pán obrací ke svým učedníkům, vybízí je, aby byli jeho svědky „v Jeruzalémě, v celém Judsku a Samařsku, ano až na konec země“ (Sk 1,8). Do popředí zde vystupuje univerzálnost poslání učedníků. Z geografického hlediska je zde čitelný jakýsi „odstředivý“ pohyb, jakoby v soustředných kruzích, které mají svůj počátek v Jeruzalémě, jenž byl v židovské tradici považován za střed světa. Tedy od Jeruzaléma přes Judeu a Samaří, až na „konec země“. Učedníci nejsou poslání, aby dělali nábor, nýbrž aby hlásali evangelium. Křesťan nedělá nábor. Apoštolské skutky popisují tento misionářský postup a přinášejí tak krásný obraz církve „vycházející“ k druhým, aby naplňovala své povolání svědčit o Kristu. Směr jim udává Boží prozřetelnost skrze konkrétní okolnosti života. První křesťané byli v Jeruzalémě pronásledováni, a proto se rozprchli do Judska a Samařska a všude svědčili o Kristu (srov. Sk 8,1.4).

Něco podobného se odehrává v současné době. Z důvodů náboženského pronásledování, kvůli válkám a násilí je mnoho křesťanů nuceno prchat ze své vlasti do jiných zemí. Jsme vděční těmto bratrům a sestrám, že se neuzavřeli do svého utrpení, ale svědčí o Kristu a Boží lásce v zemích, které je přijímají. K tomu je vyzýval sv. Pavel VI., když hovořil o „odpovědnosti, kterou mají přistěhovalci vůči zemím, které je přijímají“.⁵ Stále více si uvědomujeme, jak přítomnost věřících různých národností obohacuje tvář farností a činí je tak více všeobecnými, více katolickými. Nelze proto podceňovat pastorační péči o migranty, protože může pomoci i místním věřícím, aby nově objevili křesťanskou víru, kterou přijali.

4 Tamtéž, č. 42.

5 Tamtéž, č. 21.

Jít „až na konec země“ je pro Ježíšovy učedníky všech dob velkou výzvou. Stále více je musí vést k tomu, aby vykročili za hranice svých obvyklých lokalit a nesli dál svědectví o Kristu. Přes všechny výhody moderního cestování jsou i dnes na světě území, kam Kristovi misionáři ještě nedonesli radostnou zvěst o jeho lásce. Žádná oblast lidského života nemůže stát mimo pozornost misijního poslání Kristových učedníků. Kristova církev bude stále vycházet vstříc novým obzorům země, ať již sociálním nebo existenciálním. Půjde za lidmi do všech míst a prostředí na okraji společnosti a vydávat svědectví o Kristu a jeho lásce všem lidem ze všech národů, kultur, jakéhokoli společenského postavení. V tomto duchu půjde vždy o *missio ad gentes*, jak nás tomu naučil 2. vatikánský koncil, protože církev se musí stále snažit překračovat svůj stín, vycházet za své hranice a všude svědčit o Kristově lásce. Na tomto místě bych chtěl vděčně vzpomenout na všechny misionáře, kteří položili svůj život za to, aby vyšli „ven“ a stali se zosobněním Kristovy lásky ke všem bratrům a sestrám, se kterými se setkali.

3. „Dostanete moc Ducha Svatého“ – nechat se posilovat a vést Duchem Svatým

Když zmrtvýchvstalý Kristus vysílal své učedníky, aby byli jeho svědky, slíbil jim také milost potřebnou pro tuto velkou zodpovědnost: „Až na vás sestoupí Duch Svatý, dostanete moc a budete mými svědky“ (Sk 1,8). Jak popisují Skutky apoštolů, bezprostředně po seslání Ducha Svatého na Ježíšovy učedníky bylo zvěstováno poprvé kerygma neboli zvěst o smrti a zmrtvýchvstání Krista v misijním proslovu svatého Petra k obyvatelům Jeruzaléma. Ježíšovi učedníci, dříve tak slabí, vystrašení a uzavření, zahajují éru evangelizace světa. Jsou posíleni Duchem Svatým, který jim dodal odvahu a moudrost, aby všem vydávali svědectví o Kristu.

„Jenom pod vlivem Ducha Svatého může někdo říci: ‚Ježíš je Pán‘ (1 Kor 12,3), stejně tak žádný křesťan nikdy nemůže vydat skutečné a ryzí svědectví o Kristu bez inspirace a pomoci Ducha Svatého. Je třeba, aby každý Kristův učedník, misionář, poznal, jak zásadní je působení Ducha Svatého. S ním má prožívat každodenní život a z něj čerpat neustálou sílu a inspiraci. Dokonce právě tehdy, když cítíme únavu a jsme bez motivace, když jsme zmatení, pamatujme na Ducha Svatého, na něj se obracejme v modlitbě. Znovu bych rád zdůraznil, že modlitba k Duchu Svatému má zásadní úlohu v misijním životě. On nás může občerstvit a posílit, protože je nevyčerpatelným božským pramenem nové energie a radosti ze života s Kristem a s druhými. „Obdržet radost Ducha, to je milost. A je to jediná síla, kterou můžeme mít, abychom kázali evangelium a vyznávali víru v Pána.“⁶ Duch Svatý hraje v misii hlavní roli. Právě on daruje správné slovo ve správný okamžik a správným způsobem.

Výročí letošního roku chceme prožívat s pohledem na Ducha Svatého a jeho působení. Založení Kongregace pro šíření víry v roce 1622 bylo vedeno touhou podporovat misijní poslání na nových územích. Byla to prozřetelná intuice! Kongregace měla zásadní vliv na evangelijní poslání církve, které se stalo nezávislým na zásahu světské moci a mělo za cíl vybudovat místní církve, které jsou dnes velmi živé. Je naší touhou,

6 Poselství k Papežskému misijnímu dílu, 21. května 2020, Praha, ČBK 2020.

aby jako ve čtyřech minulých staletích pokračovala ve světle a v síle Ducha Svatého a zintenzivňovala svou práci na koordinaci, organizaci a animaci misijních aktivit církve.

Týž Duch Svatý, který vede univerzální církve, inspiruje k mimořádnému poslání i prosté lidi. Tak tomu bylo v případě francouzské dívky, Pauline Jaricot, která přesně před 200 lety založila Sdružení pro šíření víry. Její blahorečení oslavíme v tomto jubilejním roce. Navzdory těžkým zdravotním podmínkám odpověděla na Boží inspiraci, aby vytvořila modlitební síť a sbírku na misie, aby se tak věřící mohli aktivně účastnit misie „až na konec země“. Z tohoto geniálního nápadu vznikl Světový den misí. Ten slavíme každým rokem a sbírka z každého společenství je určena pro všeobecný fond, díky kterému papež podporuje misijní aktivity.

Na tomto místě připomenu i francouzského biskupa Charlese de Forbin-Jansona, který založil „Dílo dětí“, aby šířil misie mezi dětmi s mottem: „Děti evangelizují děti, děti se modlí za děti, děti pomáhají dětem na celém světě“. Myslím také na paní Jeanne Bigardovou, která založila „Dílo sv. Petra apoštola“ na podporu seminaristů a kněží v misijních zemích. Tato tři misijní díla byla uznána jako „papežská“ právě před sto lety. A právě z inspirace a pod vedením Ducha Svatého bl. Paolo Manna, který se narodil před sto lety, založil současnou „Papežskou misijní unii“, aby oživil a povzbudil misijního ducha mezi kněžími, řeholníky a řeholicemi a v celém Božím lidu. Zmiňuji tato čtyři papežská díla kvůli jejich velkým historickým zásluhám a zvu vás, abyste se spolu s nimi v tomto mimořádném roce radovali a děkovali za aktivity, které proběhly na podporu evangelizační misie jak v univerzální církvi, tak v místních církvích. Přeji si, aby místní církve našly v těchto dílech pevný nástroj pro oživení misijního ducha Božího lidu.

Milé sestry, milí bratři, i nadále sním o misijní církvi a o novém období misijní činnosti křesťanských komunit. Opakuji Mojžíšovu prosbu za Boží lid na cestě: „Kéž by Hospodin udělal z celého národa proroky“ (Nm 11,29)!

Ano, kéž bychom v církvi byli všichni tím, čím už díky křtu jsme: Pánovi proroci, svědci, misionáři! Přinášejme svědectví v síle Ducha Svatého až na konec země. Maria, Královno misí, oroduj za nás!

Dáno v Římě u Sv. Jana Lateránského dne 6. ledna 2022, na slavnost Zjevení Páně

František